

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 44-38. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Ljubljana, petek 13. maja 1938

Cena posameznik št. 150

Več skrbi za notranjo trgovino

Razni zavodi in uradi so se že pri nas ustanovili za dvig naše zunanje trgovine in priznati je treba, da so bili doseženi tudi znatni uspehi, čeprav se ne more zanikati, da se ne bi mogli doseči tudi večji. Zoficialnih mest se tudi sicer dostikrat naglašajo potreba večje pozornosti za zunanjo trgovino in tako se je tudi v proračunski razpravi govorilo predvsem, nekateri govorniki celo izključno le o zunanji trgovini.

Toda poleg zunanje trgovine imamo tudi nič manj važno notranjo trgovino, na katero se pa kar redno pozablja. To omalovaževanje notranje trgovine postaja že kar nevarno, ker zaradi tega omalovaževanja propada ena najvažnejših panog našega gospodarstva. Razumemo, če skrb za devize povzroča tudi predvsem zanimanje za zunanjo trgovino, toda če daje zunanja trgovina devize, daje notranja trgovina davke ter je zato za državo prav tako važna ko zunanja trgovina. Jasno pa je tudi, da more samo zdrav notranji trg dati zunanji trgovini ono potrebno podlago, da more z uspehom tekmovali na tujih trgih. Zato je treba najprej skrbeti, da je notranji trg zdrav in šele potem se more voditi uspešna zunanja trgovina.

Na vse to pa se pri nas redoma in dosledno pozablja in tako vidimo, da se interesi zunanje trgovine še nekako upoštevajo, interesi notranje pa nikakor. Do te konstatacije moramo žal priti, če se spomnimo vseh skozi leta in leta poudarjenih zahtev trgovcev in njih usode. Skoraj niti ena teh zahtev ni bila uresničena, pa čeprav so bile nekatere naravnost v interesu državne blagajne.

Kdo more n. pr. navesti tehten razlog, če še do danes ni bila izvedena zahteva trgovcev, da se dohodki industrijskih prodajal ravno tako ocenjujejo po davčnih odborih ko vse druge trgovine? Če ne bi bile po predlogu trgovcev ter prodajalce nič više obdačene, potem ni razloga, da bi se tej zahtevi upirali prizadeti lastniki prodajal. Če bi pa na ocena po davčnih odborih dala višje dohodke državni blagajni, potem pa ni razloga, da bi se tej zahtevi upirala država! Nasprotno bi bil njen živ interes, da že v lastno korist zahtevo trgovine izvede.

Ali kakšen razlog je, da se ne obdačijo nabavljalne zadrage z milijonskimi rezervami. Takšne zadrage vendar ne morejo reči, da je kakršen koli socialni razlog, da se podpirajo iz javnih sredstev z davčno oprostitvijo. Podjetja, ki imajo milijonska premoženja, vendar ne morejo na takšne podpore tudi iz žepov najbolj revnih davkoplačevalcev reflektirati. Po vsem svetu velja pravilo, da je dolžnost države, da podpira socialno šibke ljudi, nikakor pa ne, da podpira milijonska podjetja.

In kje je razlog, da se ne spoštujejo zakonski predpisi glede krošnjarstva? Če pravi zakon, da se v obmejnih krajih ne sme krošnjari, potem se takšno krošnjarije tudi ne sme trpeti.

Še bolj nerazumljivo pa je, kadar se prezirajo zahteve nacionalnega trgovstva glede tujega kapitala. Če zahteva trgovec, da se s privilegiji ne posepuje konkurenca tujega kapitala domači trgovini, potem je to tako naravna zahteva,

da se mora človek naravnost čuditi, da ta zahteva že davno ni bila izvedena. Če se treba odločiti med interesom domačega, v državi živečega trgovca, ki pušča ves svoj zaslužek v državi, ki plačuje poleg vseh državnih, samoupravnih in socialnih davščin še narodni davek, ter med tujim kapitalom, čigar lastniki žive izven države in ki ves svoj dobiček spravljajo v tujino, ki plačujejo le nekatere davščine, a prav nobenega narodnega davka, če se je torej odločiti med tema dvema, potem pač ne bi smelo biti nobenega dvoma, da gre prednost domačemu trgovcu. In vendar doživljamo, da se tako ne

postopa in da se pospešuje tuji kapital s privilegiji, domači nacionalni trgovec pa ubija s pretiranimi davščinami.

Pa še cela vrsta podobnih dokazov je, kako se niti tudi v interesih javnosti ujemlje zahteve trgovstva ne upoštevajo. Saj ne bi nič rekli, če bi ostale brez odmeva zahteve trgovstva, ki bi bile le v najbolj ozkem osebnem interesu trgovcev. Če bi n. pr. trgovci zahtevali, da se jim zviša dopustna mera dobička ali da se jim zavotovi večji dobiček s popusti na železnicah in podobno, potem bi razumeli, če bi se te zahteve odklonile, ker bi bile le v gmatno

korist poedincev. Toda odklanjajo se zahteve, ki so v interesu naroda, in to je, česar ni mogoče razumeti, še manj pa opravičiti.

Ljubljanski vsedrjavni kongres ima tudi to veliko nalogo, da pove o tem prav krepko in odločno besedo. Ne sme se dogajati več, da se omalovažujejo interesi notranje trgovine že v tej meri, da trpe zaradi tega še splošni narodni interesi. V tem oziru mora nastati popoln preobrat v naši državni gospodarski politiki. Notranja trgovina ni in ne sme biti neka prezirana zadeva, temveč tudi zanjo je treba skrbeti, ker od nje zavisi blagostanje naroda.

tako neutemeljeno dviganje cen. Slovenija, ki mora uvoziti okoli 10.000 vagonov na leto, je zaradi dviga cen še zlasti prizadeta ter bi se moral ta njen višji izdelek upoštevati tudi pri določevanju njene davčne kvote. Upamo, da se bo to tudi zgodilo.

38. redni občni zbor Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani

bo v četrtek dne 19. maja t. l. ob 7. uri zvečer v posvetovalnici Združenja trgovcev v Trgovskem domu, Gregorčičeva ulica 27, pritičje, levo. — Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov računov. 6. Določitev ustanovnine, članarine in pristopnine za leto 1938. 7. Samostojni predlogi. — Samostojne predloge je naznaniti pet dni pred obnim zborom pisмено društvenemu predsedništvu.

Dva velika kongresa,

ki bosta obrnila pozornost vse države nase in na Ljubljano, bosta med pomladnim ljubljanskim velesejnom, ki bo od 4. do 13. junija. Iz vse države se bo zbralo okrog 6000 trgovcev na vsedrjavnem trgovskem kongresu, ki se ga bodo udeležili tudi zastopniki trgovstva iz Bolgarske. Gospodarski pomen velesejma bo zrasel že zaradi tega kongresa, a letošnji velesej bo tudi sam na sebi zelo pomemben, ker bo vseboval velike, reprezentativne gospodarske razstave.

K temu je treba prišteti veliko posebno razstavo »Naša cesta«, ki bo pokazala, kakšne bi naj bile naše ceste in kakšne bodo morale prejeti ali slej postati, saj je Slovenija izredno pomembno mednarodno gospodarsko križišče. O velikem gospodarskem pomenu za vso državo primerne cestne omrežja v Sloveniji bodo razpravljali na kongresu Društva za ceste. Razstava sama bo lahko prepričala udeležence kongresa iz drugih pokrajin in zlasti iz Beograda, da je zahteva Slovenije po dobrih, modernih cestah v resnici življenjska ter v interesu vse države.

Velika avtomobilska razstava pa bo hkrati pobuda za čim intenzivnejše pospeševanje motorizma pri nas. Splošna gospodarska razstava velesejma bo nudila lepo zaokroženo sliko življenjske sposobnosti slovenske industrije in obrtne delavnosti.

Skupna, reprezentativna razstava Francije nas bo izpodbujala, da se oklenemo čim bolj svoje iskrene in mogočne zaveznice, ki ne prihaja k nam z ognjem in mečem, ampak — s knjigo. Na razstavi bo namreč tudi 3000 francoskih knjig.

Prijavite sobe!

Nujno prosimo vse trgovce Ljubljane in okolice, da takoj prijavijo stanovanjskemu odseku (Trgovski dom) sobe, da bo mogel stanovanjski odsek prenočiti vse udeležence. Stanovanjski odsek pod vodstvom svojega načelnika g. Lukiča dela sicer z vso požrtvovalnostjo in izredno marljivostjo ter agilnostjo, toda čudežev ne more delati. Vsak zaveden ljubljanski trgovec bo za kongresne dni rezigniral na svojo udobnost, samo da bodo vsi tuji gosti imeli dobra prenočišča.

Prijavite čim prej vsako prosto sobo!

Zagrebski Savez trgovskih združenj vabi na ljubljanski trgovski kongres

Savez združenj trgovcev savske banovine v Zagrebu je izdal naslednji oklic:

Dne 11. in 12. junija bo v Ljubljani velik kongres vseh trgovcev v naši državi. Ta kongres bo veličastna manifestacija našega trgovskega stanu, onega stanu, ki je nosilec velikega dela vsega našega gospodarstva. Trgovski stan je bil od nekdanj v vseh dobah in državah močna opora odgovornih voditeljev naroda ter je bila njegova važnost priznana — kakor nas že uči zgodovina — z različnimi ukazi in stanovskimi privilegiji, ki so ponekod globoko posegali tudi v politično življenje posameznih držav. Spomnimo se samo raznih trgovskih družb v prejšnjih stoletjih v Angliji in Nizozemski, ki so s svojim delovanjem postajale dostikrat celo osvajačke in ustanoviteljice celih čezmorskih provinc za svojo državo.

Ti časi so sicer minuli. Ostal pa je trgovski stan, v skladu z načeli novega razvoja gospodarskega reda kot neposreden izvrševatelj važne in bistvene naloge človeške zajednice in to je: zamenjava dobrin. Trgovski stan zadovoljuje s to funkcijo ne samo neki zasebni potrebi, temveč ustvarja s tem svojim delom tudi močan vir za državne dohodke. Zato je trgovski stan eden stebrov državne blagajne, česar se mora dobro zavedati. Zaradi tega ima trgovski stan tudi upravičene zahteve in stremiljenja za zagotovitev svojih stanovskih interesov, ki se, žalibog, niso dosedaj skoraj popolnoma nič upoštevati.

Naši trgovci so danes v svojih združenjih, zvezah ter v Centralnem predstavništvu tako organizirani in močni, da se njih zahteve — ki so do neke mere istovetne z onimi gospodarskih krogov sploh, — ne smejo in tudi ne morejo več omalovaževati.

O zahtevah tega našega trgovskega stanu, kateremu pripada danes okoli 120.000 organiziranih trgovcev v naši državi, ki zopet zaposlujejo okoli 250.000 pomožnega osebja, je treba že enkrat resno razpravljati ter jih v pravilnem pojmovanju njih važnosti in pomembnosti vzeti v pretres ter nato tudi ugodno rešiti.

Temu cilju služi tudi III. vsedrjavni trgovski kongres v Ljubljani, ki mora biti veličastna in elementarna manifestacija naših združenih sil ter živ opominu vsem odločujočim činiteljem, da ima trgovski

stan po dolgem čakanju in po številnih obljubah pravico, da se njegove upravičene zahteve že enkrat izpolnijo ter da se odpravi mnogo tega, kar je splošno znano in kar ne odgovarja praktičnim potrebam trgovskega stanu ter dostikrat niti ni v skladu z interesi države same.

Zato je potrebno, da se naši trgovci po vsej naši širni državi brez izjeme spomnijo na potrebo stanovske zavesti ter da skložno in do zadnjega moža zastopajo na kongresu svoje interese. Zato je potrebno, da pridejo na kongres v čim večjem številu, da bi ta s številom svojih udeležencev pokazal nazorno sliko naše skupne volje ter vztrajne borbe za rešitev življenjskih vprašanj trgovskega stanu.

Kongresni odbor, ki ga tvori vse predsedništvo Zveze trgovskih združenj dravske banovine, je kot

domačin poskrbel tudi za to, da bodo mogli udeleženci kongresa en dan uživati vse krasote lepe Slovenije ter se bodo v ta namen po kongresu dne 13. junija organizirali razni izleti in ekskurzije, zvezane z obiskom raznih zanimivih podjetij, industrij itd.

Na ta kongres je tudi prijavila svoj prihod skupina približno 300 bolgarskih trgovcev.

Zato apeliramo na vsa združenja trgovcev in na vsakega trgovca posebej, da razume važnost tega kongresa ter ga obišče. Dosedaj je za udeležence kongresa že zagotovljena polovična vožnja na železnicah, pa tudi razne druge ugodnosti.

Trgovci, katerim vam je na srcu vaša lastna usoda in usoda vsega trgovskega stanu, zganite se! Na delo za čim večji in bolj uspeh III. vsedrjavnega trgovskega kongresa v Ljubljani!

Pretirano visoka cena pšenice

Izplača se že uvoz tuje pšenice

Cena pšenice na našem trgu je narasla že na 242 din za 100 kg. Cena pri zaključku franco mlin znaša celo do 250 din. Te cene so dvakrat večje kakor so cene v Liverpoolu. Naše cene pšenice so že tako visoke, da so presegle uvozno pariteto, to je, da so že tako visoke, da se izplača uvoziti pšenico ter zanjo plačati tudi uvozno carino in stroške prevoza. Najcenejša ameriška pšenica notira v Rotterdamu 6-50 holandskega goldinarja za 100 kg. Če računamo holandski goldinar po najvišjem tečaju (26-55 din za 1 gold.), potem velja ta pšenica v Rotterdamu 152-58 din. K tej ceni je treba dodati še 65 din carine in 3 din stroškov za pretovarjanje v jadranskih pristaniščih, da velja pšenica franco jadranska nakladalna postaja 240-58 din. Pšenica boljše vrste notira v Rotterdamu 7-10 holandskega gld. ali 187-50 din, s carino in drugimi stroški bi veljala ta pšenica franco jadranska nakladalna postaja 255-5 din.

Iz tega se vidi, da so se cene naše pšenice popolnoma izravnale s tujo pšenico, če bi se ta tudi s carino in vsemi drugimi stroški uvažala v našo državo. Mnogo ceneje pa bi prišla pšenica, ki bi se uvozila iz Madžarske ali Romunije, tako bi veljala: romunska pše-

nica s plačano carino na naši meji največ 235 din, madžarska pa bi bila za 5 do 10 din dražja, vendar pa še znatno manj kakor je naša pšenica franco mlin v Vojvodini.

Pravega razloga za visoki skok cene pšenice na našem trgu ni. Po vsej verjetnosti je nastal dvig cen zaradi premajhnih zalog pšenice v državi, ker se je pšenica v preveliki meri izvažala. To je krivda Prizada, ki je pozabil na svojo glavno nalogo, da regulira izvoz in razmere na trgu ter je samo izvažal iz države.

S tem je nastala za pasivne kroje naravnost nevzdržna situacija. Ljudje ne zmorejo tako visokih cen, ker se njih zaslužek ni prav nič zvišal. Zaradi tega mora trpeti tudi ljudska prehrana in nevarnost je, da bo morala država z javnimi sredstvi priskočiti prebivalstvu na pomoč. Čas je že, da se temu neutemeljenemu dvigu pšeničnih cen napravi konec zlasti še, ker nimajo od tega dviga koristi kmetje in producenti, temveč v prvi vrsti špekulantje, ki so pravočasno nakupili pšenico po nizki ceni ter jo sedaj z masnim dobičkom prodajajo naprej. Tudi kuruza je postala že predraga. Ker je kuruza danes posebno za revne slej vedno bolj važna hrana, je tem bolj obsojati, da se dopušča

Občni zbor Združenja trgovcev v Murški Soboti

Lepa udeležba in složen potek zbora

V soboto dne 30. aprila t. l. je bil v veliki dvorani hotela Slon v Murški Soboti 17. redni občni zbor Združenja trgovcev za okraj Murška Sobotica. Murskosoboško združenje je eno naših najbolj agilnih trgovskih združenj, ki pod predsedstvom svojega delavnega predsednika Franja Čeha odločno brani trgovske interese ter krepko podpira vsako akcijo, ki služi napredku našega narodnega gospodarstva.

Občni zbor je bil dobro obiskan ter ga je otvoril predsednik gosp. Franjo Čeh ob 11. uri dopoldne. Ugotovil je sklepčnost občnega zbora ter njegovo pravilno sklicanje. Pozdravil je vse navzoče, imenoma pa: sreskega podnačelnika g. Vertovška, predsednika občine v Murški Soboti g. Hartnerja, zborničnega svetnika Joža Hraste-

lja kot zastopnika Zbornice za TOI, g. Dominika Čebina kot zastopnika Zveze trgovskih združenj v Ljubljani, zborničnega svetnika in veletrgovca Milka Senčarja iz Ptuja, predsednika združenja trgovcev v Dolnji Lendavi, g. Novaka ter g. Billerja, zastopnika Združenja v Ljutomeru g. Puconija ter narodnega poslanca Josipa Benka.

Pred prehodom na dnevni red se je spominjal v pietetnih besedah predsednik Franjo Čeh umrlih članov: Stefana Mesariča, Jožefa Kührarja, Hermana Hahna, Franca Müllerja, Franca Kralla, Josipa Nadaja, Stefana Šinka in Mihaela Žilavca. S trikratnim »Slava« klici so počastili zborovalci njihov spomin.

Sledilo je

poročilo predsednika Franja Čeha

Uvodoma je predsednik najprej poročal o razlogih svoječasnega izstopa združenja iz Zveze in ponovnega vstopa v Zvezo. S svojim ponovnim pristopom je dalo združenje pobudo še drugim združenjem, da so zopet pristopila v Zvezo in da je danes vse trgovstvo dravske banovine kompaktno združeno v Zvezi trgovskih združenj.

Naše združenje je budno pazilo, da se ni škodovalo interesom našega stanu. Zanimalo se je za vsa vprašanja, ki so važna za naš stan. Naša zakonodajna telesa so z nekako mirzično živahnostjo izdala celo vrsto zakonov, uredb in naredb, od katerih pa so nas mnoge razočarale. Dobili smo nov združni zakon, ki daje združenju še večje privilegije kot prejšnji zakon. Trgovstvo je prišlo na ta način v borbi proti nelegalnemu konsumarstvu z dežja pod kap. Zadovoljiti pa nas tudi ni mogel v vsakem pogledu novi trgovinski zakon, ki pa še ni stopil v veljavo.

Enako nismo bili zadovoljni z obrtnim zakonom, ki je stopil v veljavo v februarju 1932. Praksa je dokazala, da so bile naše kritike upravičene. Sedaj se pripravljajo novela obrtnega zakona. Dobili smo najrazličnejše predloge in združenje je predložilo tudi svoje predloge. Zlasti smo zahtevali, da se mora vsak, ki hoče začeti trgovino, izkazati s primerno kvalifikacijo, to je s triletno učno dobo in z večletno prakso kot pomočnik. Upamo, da bodo številne konference in posveti o tem vprašanju rodili dobre in koristne sklepe.

Prav nezadovoljni smo z našim sistemom davčne politike. Storili smo vse mogoče, da se pritisk davčnega vijaka omili. V tem pogledu smo pomagali svojim članom z nasveti. Posebno usoden je davčni pritisk v našem okraju, ki zaradi obubožanosti prebivalstva ne more toliko plačevati, kolikor država od njega zahteva. Vsako leto se mora izseliti iz našega okraja do 10.000 ljudi, da v tujini zaslužijo kot sezonski delavci, kar potrebujejo za življenje. Zaradi obubožanosti prebivalstva trpi vsa pridobitnost v okraju, zlasti pa trgovina, obrt in skromna industrija, kolikor jo sploh ima naše Prekmurje. Združenje je začelo akcijo, da se mali in srednji trgovci davčno pavšalirajo ter je sestavil poseben odbor lestvice davčnega pavšala. Ta svoj predlog smo poslali Zbornici, da ga uvrsti med zahteve, ki tvorijo podlago za spremembo sedanjega davčnega sistema.

Predsednik Čeh je nato omenil neupravičen in že predrzen napad na prekmurske trgovce nekoga beogradskega lista, ki se je pre-

držno upal nazvati prekmurske trgovce za tihotapce, ki da se družijo s cigani, kot pomagaci pri njih tihotapskih poslih. Med tem izdana amnestija je preprečila, da bi dobilo naše trgovstvo potrebno zadoščenje.

Mnogo posla je imelo Združenje z bojem proti krošnjarstvu, čeprav je to v zadnjem času močno popustilo — skoraj za 50%. S tem pa še ni rečeno, da je to vprašanje že rešeno, temveč moramo še nadalje zahtevati, da se krošnjarski privilegiji v naši banovini popolnoma odpravijo. Zahvaliti se moramo naši politično-upravni oblasti, ki je krošnjarje eksemplarično kaznovala.

Tudi sadna sekcija pri našem Združenju je imela v preteklem letu dokaj posla. Sekcija je skrbelo, da se je naša sadna trgovina v okviru dovoljenih kontingentov čim uspešneje uveljavila.

V smislu sklepa lanskega občnega zbora se je ustanovil stavniki odbor za zidavo Trgovskega doma. Odbor je imel več sej ter je delo tako daleč napredovalo, da je bilo kupljeno primerno zemljišče in da je mogel odbor na podlagi raznih idejnih načrtov že naročiti pri ing. Saši Devu v Mariboru izdelavo podrobnega načrta in proračuna za naš dom. Trgovski dom bo že letos pod streho, prihodnje leto pa bo popolnoma dovršen. (Živio-klici!)

Po nalogu Zbornice smo izvolili dva člana in dva namestnika v davčni odbor. Izvolili smo kot člana g. Josipa Benka in Franca Kührarja, kot namestnika pa Joška Brunna in Ludvika Goloba.

Predsednik Čeh je nadalje sporočil, da je Združenje nastavilo kot novega tajnika g. Aleksandra Vebleta, ki ima že večletno prakso. Nato je nadaljeval:

S posebnim zanimanjem je uprava delala

za naš »Trgovski list«

ter zbrala med članstvom 103 nove naročnike. Na vsak način moramo skrbeti, da se bo število naročnikov za »Trgovski list« še povečalo, ker je »Trgovski list« naše edino orožje.

Letos bo v Ljubljani v velesejmskih dneh III. kongres trgovstva Jugoslavije. Kongresa se bo udeležilo več tisoč trgovcev iz vse države ter tudi naši stanovski tovariši iz Bolgarske. Ker bo kongres velevažna manifestacija za naš stan, prosim vse tovariše, da se ga udeležijo v čim večjem številu. Da bo kongres čim bolj uspešen, se je ustanovil poseben kongresni odbor, ki deluje z vso pridnostjo. O kongresnih pripravah poročam redno »Trgovski list«. S tem sem podal svoje poročilo in

prosim, da ga občni zbor odobri. (Glasno odobravanje).

Zbor. svetnik g. Hrastelj

Zahvaljuje se za pozdrave predsednika ter sporoča pozdrave Zbornice. S priznanjem omenja zasluge murskosoboškega združenja za napredek trgovskega stanu ter zlasti njegovo uspešno borbo proti krošnjarski nadlogi. Dočim se vsa združenja pritožujejo, da krošnjarska nadloga narašča, more uprava Združenja v Murški Soboti z zadoščenjem konstatirati, da je ta nadloga padla za skoraj 50%. K temu uspehu združenja iskreno čestita ter poziva vsa druga združenja, da bi se ravnala po zgledu murskosoboškega združenja. Priznanje je treba izreči tudi združenju, da bo postavilo svoj trgovski dom, v katerem bodo tudi šolski prostori za vzgojo trgovskega naraščaja. To je prvi podeželski trgovski dom v Sloveniji in menda tudi v vsej državi.

Zbor. svetnik Hrastelj je nato v daljših izjavanjih opisal delo Zbornice za konsolidacijo naših gospodarskih razmer. Posebno zanimiva so bila njegova izjavanja o pomenu tiska v borbi za naše stanovske pravice. »Trgovski list« je edino orožje, s katerim se danes lahko uspešno borimo proti vsem zunanjim vplivom, ki škodujejo naši eksistenci. Ne morem dovolj poudariti, kako nujno potreben nam je »Trgovski list«. Zato je dolžnost vsakega trgovca, da »Trgovski list« moralno in materialno podpre. Samo po svojem glasilu moremo odločujoče čimtelje informirati o svojih težnjah in razložiti jim vsa javna vprašanja v smislu naših potreb, da bodo varovani interesi trgovine in gospodarstva. (Izjavanja g. Hrastelja so sprejeli zborovalci z živahnim odobravanjem.)

Iz tajniškega poročila,

ki ga je podal novi tajnik Aleksander Vebela, posnemamo: Združenje je šlo na koncu leta 1936. 373 članov ter se je njih število povečalo za 24, da jih šteje sedaj 397. Največ je trgovin z mešanim blagom (137), nato z jajci (81), s perutnino (78), branjarij (57), z deželnimi pridelki (54) itd. Pomočnikov je bilo v evidenci 57, za 8 več kot leta 1936., pomočnic 22, vajencev in vajenk pa 25.

Blagajniško poročilo

je prečital predsednik Čeh. Vsi dohodki združenja so znašali 77.824 din, izdatki pa 57.649 din. Premoženje združenja se je povečalo za 20.174 din na 202.640 din.

Poročilo nadzornega odbora

je podal g. Ludvik Bac. Nadzorni odbor ugotavlja, da je bilo poslovanje združenja v vsakem oziru zgledno. Grajali pa mora, da so nekateri člani pri plačevanju članarine zelo malomarni, in sicer baš oni, ki so bolj situirani. Zato je nadzorni odbor predlagal upravi združenja, da postopa proti zamudnikom članarine po pravilih. Predlaga, da se izreče upravi združenja zahvala ter se ji podeli razrešnica. Soglasno je občni zbor te predloge odobril.

Proračun za leto 1938. izkazuje 80.000 din izdatkov in prav toliko dohodkov. Proračun je bil soglasno sprejet.

Sledili so

samostojni predlogi.

Gg. Baller in Olas predlagata, da se odpravijo nakupovalne legitimacije v sadni trgovini. Nekateri člani iz Pečarovec pa predlagajo znižanje članarine. Predlog gg. Ballerja in Olasa je bil sprejet.

Zastopnik Zveze trgovskih združenj g. Čebin

V zanimivem in lepo zasnovanem govoru je razložil delegat Zveze g. Čebin delo Zveze, ki je skušala izvesti vse predloge in zahteve, katere je prejela od združenj. Živo je orisal pomen stanovskih organizacij v modernem gospodarskem življenju ter s številnimi primeri dokazal, kako veliko moralno silo bi imele naše organizacije, če bi vse članstvo vedno nastopalo disciplinirano in solidarno, kakor se je to zgodilo v vsedrzhavni akciji proti navalu tujega kapitala in proti veleblagovnicam. Ista solidarnost in discipliniranost bi se morala pokazati tudi v boju proti vsem drugim nadlogam, ki tarejo trgovski stan. Potem bi se zahteve trgovstva uvaževale in tudi socialno zavarovanje trgovstva bi se uredničilo. Zveza pričakuje, da ji bo dalo trgovstvo v njenem boju za pravice trgovstva vso potrebno moralno podporo.

Cel referat pa je podal g. Čebin o pripravah za III. kongres trgovstva v Ljubljani, ki bo za časa ljubljanskega velesejma. Poročal je o podrobnem organizacijskem delu, ki ga je bilo treba že izvršiti. Po dosedaj prejetih vesteh se bo udeležilo kongresa okoli 5.000 trgovcev iz vse države. Prijavljenih je tudi 180 delegatov iz Bolgarske, da bo kongres v resnici pravi jugoslovanski kongres. Nato je tudi navedel podroben program kongresa ter celo vrsto prireditev, ki bodo za časa kongresa, ter vse priprave kongresnih odsekov, da bodo udeleženci kongresa v vsakem oziru zadovoljni. Na koncu svojega poročila je g. Čebin čestital skupščini, ki je potekla v tako lepi slogi in disciplini ter apeliral na vse, da se udeležijo kongresa v Ljubljani v čim večjem številu. Z vihnim odobravanjem je skupščina sprejela govor zastopnika Zveze.

Pozdravi drugih gostov

Nato se je zahvalil za pozdrave župan občine g. Hartner. Trgovstvo je k razmahu murskosoboške občine prav izdatno pripomoglo ter je upati, da bo Murška Sobotica v najkrajšem času pravo središče vsega gospodarskega, kulturnega, socialnega in prosvetnega dela v Prekmurju. Čestita skupščini k uspehu. (Glasno odobravanje.)

K besedi se je nato oglasil narodni poslanec Josip Benko. V svojem govoru je poudaril, da hoče več let na zborovanja združenja, da je videl vedno lepo udeležbo, da ga je pa današnja naravnost iznenadila. Čestita članom, da so pokazali tako lepo razumevanje za delo uprave. Konstatira, da so se razmere v gospodarstvu nekoliko zboljšale in da moremo z večjim optimizmom gledati v bodočnost. Kot posebno pridobitev je omenil ustanovitev okrožnega sodišča v Murški Soboti. Da se je to doseglo, je zasluga predsednika vlade dr. Stojadinovića, ki se živ zanima za Prekmurje. Predlaga da izreče skupščina svojo zahvalo predsedniku vlade dr. Stojadinoviću. (Živahnno odobravanje.)

Občni zbor je nato pozdravil podnačelnik g. Vertovšek, ki je tudi čestital združenju k lepi udeležbi. Opozoril je na koristnost tesnega sodelovanja združenja in obrtne oblasti, ki budno pazi, da zatre vse pojave, ki bi škodovali pridobitnim slojem in slabili njih davčno moč. Svoj govor je zaključil z apelom na vse zborovalce, da složno in disciplinirano delajo v svoji organizaciji, ki je edina legitimna zastopnica vseh njihovih stanovskih interesov.

Ker se pri slučajnostih nihče ni oglasil k besedi, je predsednik Franjo Čeh zaključil občni zbor, ki je bil tako po svojem poteku, kot tudi po udeležbi članstva eden najlepših občnih zborov.

Glas podeželskega trgovca

Več vzajemnosti med trgovci!

Bodoči vsedrzhavni kongres v Ljubljani naj bi imel tudi ta blagodajen učinek, da bi postal glede medsebojne pomoči trgovcev pravi mejnik! Naj bi se za vselej nehala ona nelepa konkurenca močnejših in manjših proti socialno šibkejšim trgovcem ter namesto nje naj bi stopila medsebojna pomoč. Ostra konkurenca nekaterih močnejših proti manjšim trgovcem dokazuje, da so brez pravega socialnega čuta, a da tudi nimajo prave stanovske zavesli. Ti so brez onega tovariškega duha, ki mora vladati med trgovci in brez katerega je nemogoče, da bi se vrste trgovcev krepko strnile v enotno organizacijo. Če ni tega tovariškega duha, potem tudi ni pravega medsebojnega zaupanja med trgovci, ker kako naj zaupa manjši trgovec takšnemu stanovskemu tovarišu, ki ogroža njegovo eksistenco! V tej neutemeljeni in napačni konkurenci je tudi eden glavnih razlogov za nezaupanje, ki vlada v trgovskih krogih in ki slabi strnjnost trgovskih vrst ter s tem ugled in moč trgovstva.

Ze celo pa je treba obsoditi one velike trgovce, ki podpirajo krošnjarje in jih zalagajo z blagom. Nič se ne menijo ti zaščitniki krošnjarstva za vse opomine svojih stanovskih tovarišev in na nje pada težka krivda, da samo zaradi njih profita propadajo podeželski trgovci. Ti zaščitniki nelegalnega krošnjarstva in šušmarstva so glavni krivci, če trpi stanovska zavest trgovstva. Zato je treba proti tem zaščitnikom krošnjarstva nastopiti, ker najprej so interesi stanu in celote, šele potem interesi pojedincev. Umazani profiti pojedincev pa se sploh ne smejo upoštevati!

Energično in odločno treba nastopiti proti vsem, ki dajejo potu-

ho krošnjarjem in šušmarjem, ali ki z nelepo in netovariško konkurenco ubijajo manjše trgovce. Če se bo tako delalo, potem se bo dvignila stanovska zavest, ker bodo vsi trgovci spoznali, da ni v trgovskih organizacijah niti privilegirancev niti zapostavljenec, temveč da so vsi enaki, in iskreni in odkritosrni tovariši, ki si medsebojno pomagajo in ki s skupnim ter složnim delom delajo za napredek vsega trgovskega stanu!

V tem smislu naj bi se tudi izjavil ljubljanski vsedrzhavni trgovski kongres!

Vreče za sol so predrage

K zadnjemu sklepu predsedstvene seje Zveze trg. združenj glede reorganizacije prodaje soli naj bi se dostavilo še naslednje:

Ker je trgovec že itak preobremenjen z različnimi davki, nele davčnimi bremenami, temveč tudi socialnimi, je več ko krivično, če se od trgovca zahteva, da plačuje še solne vreče mnogo čez njih vrednost. Zaslugek pri prodaji soli je itak malenkosten, da prodaja trgovca sol le iz uslužnosti do svojega odjemalca. Zato bi pač morala monopolska uprava to uslužnost trgovcev malo bolj upoštevati, ne pa mu z dragimi vrečami za sol nalagati poseben davek. Danes se plačuje vreča za sol po din 6' — — svoje dni celo po din 12' — — prodati pa se more takšna vreča po največ din 2—2'50. Zato naj bi se te vreče tudi trgovcem zaračunavale le po din 2'50.

Edino to bi bila pravična in znošna cena!

Pripravljajte se za trgovski kongres!

Pevski zbor Slovenskega trgovskega društva v Mariboru

je imel v nedeljo dne 1. maja v Sv. Lovrencu na Pohorju svoj pevski nastop. Zbor po večini mladih pevcev, trgovcev in trgovskih nameščencev je glasovno vravnal, poje z mladostnim navdušenjem in kaže viden napredek. Ta pevski odsek je ustanovil znani narodnjak in trgovski organizator gosp. Vilko Weigl, veletrgovec v Mariboru že pred leti, zborovodja učitelj g. Drago Cibic je znal tekmo let disciplinirati zbor tako, da je ta pri gori omenjenem koncertu, ki je obsegal 8 težjih umetnih in 9 narodnih pesmi, že pri prvi pesmi navdušil hvaležne poslušalce, ki niso štedili s priznanjem. Posebno so vžgale narodne pesmi, katerih je moral zbor več ponoviti. Prireditelj je bila prav dobro obiskana, bilo je mnogo domačinov in častno število trgovcev iz Maribora. Uvodoma je zbor in goste iz Maribora ter bližnje okolice pozdravil domačin g. Kvac, ob zaključku pa se je predsednik zbora trgovcev g. Mavrič udeležencem iskreno zahvalil.

S tem nastopom je idealna — sicer skromna — pevška družina dokazala, da z veliko ljubeznijo in resno voljo goji lepo petje in narodno pesem, ki jo od časa do časa podaja v raznih naših obmejnih krajih in s tem pogloblja čustva narodne zavesti, za kar je naša pa pesem posebno primerna. Zboru Slov. trgovskega društva vse priznanje in mu kličemo: V tem pravcu naprej!

Stanje naših kliringov

Po izkazu Narodne banke z dne 8. maja se je stanje naših kliringov v prvem tednu maja spremenilo takole:

Aktivni kliringi:	8. 5.	30. 4.
	v milijonih dotične valute	
Bolg. (turizem) din	0.41	0.41
Italija (stari) lir	20.12	21.25
Italija (novi) lir	—	0.95
Italija (novi) din	126.39	127.75
Nemčija RM	12.45	12.11
Poljska din	12.90	12.75
Turčija din	12.31	12.35
Španija pezeta	2.85	2.85
Pasivni kliringi:	3. 19.	3. 23.
Belgija belg	0.18	0.19
Bolgarija din	38.01	37.66
Romunija din	9.51	7.44
Češkoslovaška Kč	141.03	141.87
Švica šv. fr.	2.86	2.79

Novi klirinški račun v lirah z Italijo je torej popolnoma likvidiran. Še v prejšnjem računu so znašale te naše terjatve 0.95 milijona lir, sedaj pa so bile popolnoma poravnane. Znižal pa se je tudi novi ital. dinarski račun.

Peš pridete do morja v dveh dneh iz Ljubljane,

a vendar smo odrezani od njega tako, da mora avtobus voziti skoraj 8 ur po kravjih stezah. To je največja nesreča za Slovenijo, da nima zveze z morjem, da je kakor organizem brez pljuč. Odprite nam okno v svet, odprite slovenskemu gospodarstvu izhod na morje! To je zahteva, ki mora zbuditi odmev po vsej državi — saj gre za interese vse države — in ki se bo manifestirala najlepše na pomladnem ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija.

Gospodarske težave Češkoslovaške

Novi češki minister Ježek je na obnem zboru zveze češkega trgovstva predaval o gospodarstvu in politiki. Njegove navedbe so bile zelo važne, ker kažejo, s kako velikimi ovirami mora računati sedanja gospodarska politika.

V svetovnem gospodarstvu sta dva mogočna tokova, eden za odpravo vseh ovir v mednarodni za-

menjavi, drugi pa avtlarkističen. K prvi skupini pristeva predvsem zapadne demokracije, Holandsko, Belgijo, Švico in Skandinavsko dežele. Druga skupina so totalitarne države. Vse te ovire zelo vplivajo na češkoslovaško gospodarstvo, tembolj ker je zelo odvisna od mednarodne trgovine; izvažajo dobro tretjino vseh svojih iz-

delkov. Temu položaju mora republika prilagoditi celotno svojo politiko, da se gospodarsko vzdrži.

Velik del gospodarskih postojank je CSR izgubila v času velike gospodarske krize; ta je trajala pri njej eno leto dalj ko drugod. Proizvodnja Češkoslovaške je v dobi krize padla za 40%, svetovna

povprečno za 30%. Lani pa je svetovna proizvodnja dosegla skoraj 120%no višino iz leta 1929., a češkoslovaška komaj 100%. Enako je pri zunanji trgovini dosežena splošno višina l. 1929., v češkoslovaški je ostal izvoz pri 75—80%. Zaostala je terej CSR v proizvodnji in trgovini približno za eno petino pod povprečjem.

Zaščitite domačo trgovino! Tihotapstvu modnega blaga se mora napraviti konec!

V zadnjem času tožijo po vrsti vsi trgovci z modnim blagom, da ni nobene kupčije. Vsi upi na večji odjem v pomladanski sezoni so se razpršili v nič. Ljudje nič ne kupujejo in naše modne trgovine ostajajo prazne.

Ni pa čisto pravilno, če rečemo, da ljudje nič ne kupujejo, ker ljudje kupujejo, samo ne pri nas doma, temveč v tujini. Kar neverjetno je že, kako velikanski obseg je zavzelo tihotapstvo blaga, zlasti modnega iz Italije. Nekateri so se na to tihotapstvo že tako navadili, da mislijo, da drugače sploh biti ne more. Prilike za to tihotapstvo pa je tudi vedno več in več. Vsak izlet v Italijo je takšna lepa prilika in čim bolj so ti izleti olajšani, tem lepša je prilika. In te prilike se ljudje na široko poslužujejo, posledica tega pa je, da ostajajo naše domače trgovine prazne.

To tihotapstvo je že tako notorično, da veljajo že kot smešni oni, ki ne prinesejo nič blaga z izleta. To je danes tako samo po sebi razumljivo, kakor je samo po sebi

razumljivo, da se z izletov pošilja jo razglednice.

Splošno znano je to tihotapstvo, a oblasti se ne zganijo, da bi ga odpravile. In vendar bi se morale tudi oblasti zavedati, da se bo državna blagajna čisto posušila, če bodo ostali domači trgovci brez odjemalcev. Domači trgovci plačujejo davke in vse socialne dajatve, domači trgovci dajejo zaslužka svojim nameščencem, domači trgovci plačujejo tudi narodni davek, zaslužek ljudi pa ostaja v tujini, v rokah tujih trgovcev. Ali res ne misli nihče na posledice, ki morajo nastati, če bo šel denar tako neprestano iz dežele?

Nič nimamo proti temu, da ljudje potujejo, kajti potovanja izobrazujejo ljudi. Toda naj bodo ta potovanja res potovanja, ne pa samo lepa prilika za carine prost nakup tujega blaga. In zakaj se ne bi ljudem dajala tudi prilika, da bi potovali po Jugoslaviji, zakaj vedno le izletji v iste kraje?

Trgovec mora plačevati carino, državne posredne in neposredne davke, mora plačevati vse občinske

in banovinske davščine, mora plačevati vse socialne dajatve in zato ima pravico, da se tudi njegov posel zaščiti. Če te zaščite nima, potem tudi nima nihče pravice, da zahteva od njega davke. Kajti davki se plačujejo le od posla, če pa ostane trgovec zaradi na široko razpaslega tihotapstva brez posla, potem tudi nič zaslužil ni in zato tudi ne more plačevati davkov!

Apeliramo zato na oblasti, da vendar že enkrat napravijo temu tihotapstvu konec in da zaščitijo domačega trgovca in proizvajalca. Koliko več ljudi bi moglo imeti pri nas doma zaslužek, če ne bi bilo tega tihotapstva. Ne samo trgovci, temveč tudi cela vrsta drugih ljudi je brez posla, ker se tako na debelo tihotapi blago iz tujine. Posebno v zadnjem času je zavzelo to tihotapstvo takšen obseg, da pomeni že katastrofo za domačo trgovino!

Zato ponavljamo svojo zahtevo: Napravite red in onemogočite, da bi se še naprej tako zlahka tihotapilo blago v Jugoslavijo!

Proti previsokim trošarinam Važna okrožnica finančnega ministra na vse banske uprave

Finančni minister Letica je izdal na vse banske uprave okrožnico, v kateri nastopa proti načinu nalaganja občinskih trošarin. Minister opozarja na slabe posledice, ki jih morajo povzročiti neracionalne in previsoke občinske trošarine.

Že v prejšnjih okrožnicah je finančni minister naglasil, da je treba opustiti vsako trošarino na polfabriku, pogonski material, surovine in pomožna produkcijska sredstva. Banske uprave naj pri potrjevanju občinskih proračunov gledajo na to, da se take trošarine ne bodo uvajale, ker se z njimi ovira gospodarsko življenje. Dostikrat se občine pri uvajanju trošarin sploh niso ravnale po nobenem sistemu, temveč so bili zanje odločilni samo fiskalni interesi, dočim se na gospodarske razmere sploh niso ozirale. Minister nadalje naglašja, da se kljub njegovim že prej izdanim navodilom, da se morajo občinske trošarine gibati v označenih mejah, še vedno pritožujejo gospodarski krogi, da banske uprave še nadalje dovoljujejo trošarine na deželne pridelke, na produkcijska sredstva, na orodje, surovine, monopolne predmete in podobno. Zaradi tega nastajajo konflikti med pešnimi gospodarskimi podjetji in občinami, na drugi strani pa tudi prihaja do večkratnega plačevanja trošarin za isti predmet, ker se že enkrat v eni občini pobrana trošarina znova pobira, če je prišel predmet v drugo občino. Neracionalne in visoke občinske trošarine pa slabo vplivajo tudi na razvoj turizma, ki zavzema v ljudskem dohodku važno mesto. Uvajanje trošarin na živila, produkcijska sredstva, tranzitno blago, surovine in monopolne predmete ni v skladu s predpisi o trošarinah, a prav tako tudi ne s posameznimi posebnimi zakoni.

Finančni minister naglašja nadalje, da je finansiranje samoupravnih enot del gospodarske politike

kraljevske vlade ter njenega stremljenja za okrepitev narodnega gospodarstva. Zaradi tega se mora opustiti uvedba takšnih avtonomnih fiskalnih ukrepov, ki bi mogli ovirati gospodarski razvoj, kajti samo s krepitvijo narodnega gospodarstva naslajajo močni davčni objekti, ki postanejo sčasoma zanesljivi viri fiskalnih dajatev.

Tako okrepljeni davčni objekti bi polagoma omogočili tudi zadovoljitev vseh onih splošnih in glavnih potreb, ki so se morale v času gospodarske krize in depresije odložiti na poznejše čase. Težke gospodarske razmere, ki so vladale nekaj let, so naložile kraljevski vladi dolžnost, izdati celo vrsto raznih ukrepov za pospeševanje gospodarske delavnosti ter za gospodarsko okrepitev širokih ljudskih slojev. Učinek teh koristnih ukrepov bi bil hitro zaigran ter vsa prizadevanja kraljevske vlade bi postala iluzorna, če se ne bi državna in tudi samoupravna finančna politika preuredila v duhu gospodarskega napredka, oziroma če bi se dopuščali takšni ukrepi, ki bi mogli ovirati gospodarski razvoj.

Javne dajatve igrajo, kakor znano, v gospodarskem življenju važno vlogo in zato morajo biti v pravem sorazmerju z gospodarsko silo naroda. Če pa se dovoljuje uvedba javnih dajatev na predmete vsakdanje potrošnje širokih ljudskih slojev, če se uvajajo trošarine na surovine in produkcijska sredstva, potem se s takšnimi dajatvami ovira gospodarski razvoj in materialna okrepitev širokih ljudskih slojev. Nesistematično uvajanje avtonomnih doklad more sicer začasno prinesiti fiskalen uspeh, toda škodljivi vpliv na splošno gospodarsko življenje bo mnogo večji, ker se trajni in ugodni uspehi s takšno finančno politiko ne morejo doseči. Zato se tudi ne more dovoliti uvedba avtonomnih doklad na škodo primarnih narodnih potreb ter go-

spodarskega razvoja ter končno tudi v škodo državne blagajne. Kar se tiče občinske kontrole ter izvajanja predpisov glede trošarin, je treba — v smislu okrožnice ministra — občine opozoriti, da označijo trošarinske postaje vidno, da preprečijo nezaželene pritožbe tujcev, ker te škodujejo naši turistiki in temu našemu narodnemu dohodku.

Upamo, da bo ponovno navodilo finančnega ministra proti previsokim in neracionalnim samoupravnim trošarinam vendar enkrat zagledlo in da se bo tudi v komunalni politiki upošteval interes gospodarstva, ki more prenesti javne dajatve samo do gotove mere. Danes pa so te že mnogo čez mero in zato je že marsikatero podjetje prenehalo biti davkoplačevalec, ker so ga previsoka obdačenja ubila.

Mednarodni borzni indeksi

Gibanje tečajev, ki so skoraj ves april imeli padačo tendenco, je bilo v prvem tednu maja neenakomerno. Prav za prav so izkazovale večje razlike le borze v Parizu, New Yorku in Bruslju, kjer so tečajji napredovali, dočim so v Pragi nazadovali. Gibanje tečajev je razvidno iz naslednje tabele:

Konec 1927	31. 12.	30. 4.	7. 5.
— 100 %	1937	1938	1938
London	69,1	66,0	64,9
Pariz	51,3	56,7	59,6
Berlin	46,7	49,1	48,9
Praga	85,8	75,4	74,2
Milan	130,8	122,3	124,6
Bruselj	44,9	42,3	43,3
Amsterdam	60,9	57,5	58,6
Curih	62,7	59,3	60,1
Stockholm	62,9	25,4	25,3
New York	71,0	64,5	68,6

Mednarodni borzni indeks je v preteklem tednu napredoval od 61,9 na 62,8 odstotka.

Širite »Trgovski list«!

Politične vesti

Po informacijah iz nemških diplomatskih krogov sta se Hitler in Mussolini dogovarjala tudi o ustanovitvi bloka štirih velesil. Čas za ustanovitev takega bloka ali dogovora med francosko-angloško in nemško-italijansko zvezo je po mnenju berlinskih krogov ugoden. Mussolini bi v tem bloku podpiral nemško stremljenje, da se okrepi vpliv Nemčije v srednji Evropi, Nemčija pa bi podpirala Mussolinija, da dobi Italija večji vpliv v Španiji.

Rimski dopisnik »Tempo« poroča, da je igralo češkoslovaško vprašanje pri pogajanjih med Hitlerjem in Mussolinijem že poststransko vlogo. Ker je Hitler prepuštil južno-tirolske Nemce njihovi usodi, se ni mogel Mussolini vmešavati v vprašanje nemške sudetske manjšine. Italija pa se strinja s Chamberlainovim načrtom mirne rešitve vseh srednje-evropskih vprašanj.

Italijansko-francoska pogajanja so se v Rimu zopet začela ter bo načelni sporazum dosežen že v nekaj dneh.

Francoska vlada je po informacijah londonskega lista »Times« sporočila poljski vladi, da bo odpovedala vojaško zvezo s Poljsko, če Poljska ne bo nevtralna proti Češkoslovaški.

Predsednik vrhovnega sovjeta Kalinin je uradno izjavil, da bo Sovjetska Rusija izpolnila vse obveznosti, ki jih ima do Češkoslovaške.

Češkoslovaška vlada je v permanciji in zaradi tega politični ministri ne sprejemajo ves teden nobenih obiskov.

Na seji sveta Zveze narodov je zastopnik Švice navedel razloge, zaradi katerih zahteva Švica jamstvo za svojo nevtralnost. Švica je bila že pri svojem vstopu v Zvezo narodov opoščena dolžnosti, da bi v smislu čl. 16. pakta o ZN morala z vojaškimi sankcijami nastopiti proti drugim državam. Švica zahteva sedaj, da velja ta njena oprostitelj tudi za vse eventualne gospodarske ali finančne sankcije. Švica bo še nadalje sodelovala pri ZN, vendar pa ne more švicarski narod prevzeti še večjo žrtev za svojo obrambo. Stališče Švice je deloma ugovarjal samo ruski delegat Litvinov, ki je dejal, da more o švicarskem predlogu sklepati samo skupščina ZN.

Bivši abesinski cesar Haile Selassie je nenadoma dopotoval iz Anglije v Zenevo, da se udeleži razprave v svetu ZN o Etiopiji. Neguš bo poudaril, da je Etiopija redno plačevala vse svoje prispevke ZN in da ni nobenega razloga, da se izključi iz ZN. Svet ZN naj pošlje v Etiopijo posebno komisijo, ki bo mogla ugotoviti, da Etiopija nikakor ni tako trdno v rokah italijanskih oblasti, kakor Rim zatrjuje.

Kitajski delegat Wellington Koo je na seji zveze narodov izročil noto, v kateri sporoča, da so japonske čete na fronti pri Santangu že na več krajih uporabljale strupene pline. Ker Japonska ne more premagati Kitajcev v odkriti bitki, je segla po plinski vojni. Dva bataljona japonskih čet, ki sta posebej usposobljena za plinsko vojno, sta že zapustila Japonsko. Poslane bodo pa še nove čete za nadaljevanje plinske vojne. Kitajski delegat opozarja Zvezo narodov, na to dejstvo, ki ni samo v nasprotju z mednarodnim pravom, temveč tudi z najbolj osnovnimi pravili humanosti.

Tako zastopnik Male antante, zunanji minister Comnen, kot zastopnik Poljske sta odklonila, da bi predlagala izključitev etiopske delegacije.

Španski zun. minister Del Vayo je silno ostro napadel v svojem govoru zlasti politiko tako imenovane nevmešavanja, ki je rodila čisto nasprotno rezultate, kakor pa se je obljubljalo. Zaradi te politike se je pogum intervencionistov samo povečal. Posebno ostro pa je napadel britansko-italijanski sporazum. Izjavil je, da republikanska Španija nič drugega ne zahteva, kakor da sme kupovati orožje, da bi mogla nadaljevati vojno z uporniki.

Na seji Sveta Zveze narodov je etiopski cesar pogumno branil stališče Etiopije in zahteval, da odloča o etiopskem vprašanju edino skupščina Zveze narodov. Naglasil je, da je Etiopija popolnoma zaupala ZN in se čisto ravnala po njenih navodilih. Sedaj pa je od ZN popolnoma zapuščena. Za Etiopijo je nastopil edinole Litvinov, a še ta zmerno. In tako se je zgodilo, kar se vedno dogaja, da so tistega, ki je v stiski, zapustili vsi. Zvečer je bila debata zaključena ter se je večina delegatov izjavila za angleško stališče, da more vsaka država na svojo roko priznati aneksijo Etiopije.

Denarstvo

Normalno poslovanje v bankah in hranilnicah

»Jugoslov. Lloyd« piše: »Nemir, ki so ga povzročili neki brezvestni, plitvi in ignorantsko sestavljeni letaki, je že popolnoma popustil. Primeri, ko so ti letaki prinesli korist samo žepnim tatovom in vlomilcem, zlasti pa primer, ko je bilo nekemu stavbeniku iz omare ukradeno 150.000 din, je deloval na neutemeljeno razburjenje vlagatelje ko hladen tuš. Prenehali so dvigati svoje prihranke, kolikor pa so jih dvignili, so jih začeli sedaj vračati v denarne zavode, kajti kakor je dobro dejal eden teh vlagateljev: »Bedasto je podpirati akcijo, ki je dala posla in koristi tatovom in vlomilcem in ki drži v neprestanem strahu vlagatelje, da jim iz omar ter žimnic ne izgine težko in pešeno zaslužen denar.«

V provincialnih mestih, kakor na Sušaku in v Osijeku, ni imela akcija letakov prav nobenega odmeva, a tudi v Zagrebu je, kakor smo že dejali, popustila. Včeraj in danes se je n. pr. v Gradski študionci že popolnoma normalno izplačevalo, zato pa se je povečalo sprejemanje novih vlog na knjižice in tekoče račune. Z več strani so nam sporočili, da so naš včerajšnji članek o priliki upravičene izjave Gradske študionice splošno odobraval — samo da bi bilo treba še ostreje obsoditi gospode, ki vodijo politiko letakov in plitvih spletk, s katerimi v prvi vrsti škodujejo hrvatskemu gospodarstvu, namesto da bi ga v hrvatskem interesu podpirali in pospeševali.

Nezadovoljstvo hrvatskih bančnikov

»Jugoslovanski kurir« poroča končno, da so bili zagrebški bančniki zelo ogorčeni zaradi nepremišljene akcije hrvatskih politikov, ki je mogla imeti tudi bolj resne posledice. Vsekakor pa je imela zaradi vznemirjenja vlagateljev slabe posledice za zagrebško gospodarstvo in denarništvo.

Bazelska banka napoveduje zboljšanje

Banka za mednarodna plačila v Baslu je imela te dni svojo glavno skupščino, katere so se udeležili zastopniki 21 evropskih emisijskih bank, med njimi tudi guverner dr. Radosavljevič ter več zastopnikov ameriških in japonskih bančnih skupin, ki so delničarji banke. Banka je imela v preteklem poslovnem letu, ki se končuje z 31. marcem, 9,01 milijona švicarskih zlatih frankov čistega dobička. Za plače, režijo, davke je izplačala banka 2,19 milijona zl. fr. Tudi letos bo banka plačala 6% dividendo.

V svojem poslovnem poročilu omenja banka, da si prizadevajo centralne banke, da vrnejo svoje kredite in da banka dovoljuje namesto teh naložb kredite za trgovino. Naloga banke pri kupčijah z zlatom je postala nekoliko težavnejša, ker emisijske banke pošiljajo zlato skoro vse vedno v isti smeri. Zivahnejše je bilo poslovanje pri dodeljevanju kreditov za olajšanje trgovinskega prometa.

Poslovno poročilo konstatira, da še nikdar niso bili tako veliki poskusi, da se z državnimi ukrepi vpliva na gospodarski razvoj, kakor sedaj. Zelja po neodvisnosti od stabilnih valutnih paritet je obnovno trdno fundiranega valutnega reda skoraj prepredila ter s tem ustvarila občutek negotovosti. Zaradi dogodkov v zadnjih letih je stanje neodločnosti v poslovnem svetu še naraslo. Če hočejo vlade pospeševati konjunkturo, potem ne smejo vračajočemu se razmahu gospodarstva nasprotovati.

Kar se tiče denarnega svetovne-

ga položaja, je ta sedaj ugodnejši, ker se je mednarodni dolžniški položaj zrahljal. Nakupičenje velikih zlatih zalog tvori zadostno oporo, da se preprečijo nepredvideni dogodki. Čeprav sedanji položaj še ne zadovoljuje popolnoma, vendar nima več onih ovir za ozdravljenje, ki so bile značilne za krizo v letih 1929. do 1931. Zato ni neupravičeno upanje, da bo sedaj nastopilo hitrejše in splošnejše ozdravljenje. Seveda pa bodo tudi tu vplivali eventualni ukrepi držav.

Pričakovati moramo, da države ne bodo spregledale, da je glavni podnet za gospodarsko ozdravljenje v širokem delu sveta še vedno upanje na zadosten dobiček. Nove kapitalne investicije niso le glavna podlaga za gospodarsko oživljanje, temveč tudi edino sredstvo za dvig blagostanja na svetu. Geslo o nacionalni valutarni neodvisnosti, s katerim se misli svoboda za menjavanje valutarnih pa-

ritel, se mora izkazati kot nevarno. Koncem svojega poročila je predsednik banke dr. Beyen naglašil, da je glavni pogoj zboljšanja obnova zaupanja. Danes ni usodne važnosti samo vprašanje o vojni ali miru, temveč tudi stališče posameznih držav nasproti pospeševanju mednarodnega prometa blaga in služb. Prav nobenega razloga ni misliti, da so te težkoče nepremagljive. Pripadnost k skupnemu valutarnemu redu ne pomeni, da ne bi mogle posamezne države notranje politike voditi po svojem vzorcu, temveč pomeni le pri ustvarjanju cen in kreditnih pogojev upoštevanje splošnih načel.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 8. maja navaja med drugim naslednje izpremembe (vse številke v milijonih din):

- Zlata podloga se je povečala za 1.26 na 1825.6.

Devize izven podloge so narasle za 6.9 na 396.2.

Posojila so se dvignila za 127 na 1562.9.

Obtok bankovcev je narasel za 53.5 na 5951.3.

Obveze na pokaz so se zmanjšale za 86.6 na 2562.6.

Kritje se je povečalo od 27 na 27.11%.

*

Zaradi vračanja pobeglega kapitala v Francijo je nastalo v Franciji veliko povpraševanje po državnih zakladnicah za narodno obrambo. Povpraševanje je bilo tako veliko, da je bil zakonito predpisani maksimum v višini 25.5 milijarde frankov že prekoračen.

Norveška je pri konzorciju švicarskih bank najela 3%-no posojilo v višini 46.5 milijona švicarskih frankov, ki ga bo uporabila za konverzijo leta 1911. najetega 4%-nega posojila. Emisijski tečaj novega posojila je določen na 95.

Kitajski dolar je pričel padati ter je padel njegov tečaj v Londonu že pod en šiling. Kitajska vlada bo zaradi tega najbrže poostri-la devizne predpise.

Gospodarski pomen pohorske ceste

Nova bodočnost se odpira Pohorju

Pohorska cesta, ki jo že več let gradi banovina, bo menda že v jeseni gotova v svojem prvem delu, to je od Reke na vzhodni vzhodnega dela Pohorja, do Svetega Arha na vrhu grebena tega svojstvenega pogorja v severni Sloveniji. Ko bo prvi del gotov, pride na vrsto nadaljevanje ceste po grebenu proti zahodu. Računati je s tem, da bo v doglednem času vsa transverzala od Reke čez Sv. Arh izročena prometu tja do Mislinja in Slovenjega Grada na zapadnem vzhodju Pohorja. Zidajo se že tudi stranske, to je dovozne ceste za magistralo, in sicer od Ruš do Ruške kočee, nadalje od Ribnice mimo Ribniškega jezera in na jugu od Slov. Bistrice mimo Sv. Martina in Tinja navzgor. Ko bo ves program gotov, bo zeleno Pohorje preprezalo prav lepo omrežje dobrih cest, ki so vse velikega gospodarskega pomena za ves okoliš tega pogorja.

Indirektno pobudo za pohorske ceste je dal pred kakimi sedmimi leti načrt, naj bi se iz Peka ob severnem vzhodju pogorja napravila do Sv. Bolfenka na vrhu grebena žična železnica, ki bi skoraj izključno služila le tujskemu prometu. Banovina se je hitro oklenila misli, naj bi se vzporedno s privatno akcijo, ki je predvidevala napravo vzpenjače, začela zidati dobra vozna cesta na vrh Pohorja, ki naj bi ne služila le tujskemu prometu, ampak v najmanj isti meri tudi splošnim potrebam prebivalstva, zlasti kmetskega. Pohorje je poleg Gorenjske in Dolenske drugi center gozdnega gospodarstva v Sloveniji. Ogromno bogastvo raste na Pohorju, stoletne smreke predstavljajo lep vir dohodkov za našega kmeta. Zal pa se more to bogastvo le deloma izrabiti, ker pač Pohorje doslej ni imelo zadostnih komunikacij, da bi kmetje spravili les v dolino in s tem v denar. Pohorska magistrala je zamišljena kot os cestnega omrežja, ki naj prepreza greben in obronke pogorja. Deloma v režiji javne roke, to je banovine, okrajev in občin, deloma pa na podlagi privatne iniciative naj bi se zgradila stranska pota in dovozne ceste do glavnih prometnih arterij in s tem omogočilo kmetom spravljati lesa v dolino. V tem je glavni pomen pohorske ceste.

Niž manj važen ni pomen nove ceste z vidika tujkega prometa. »Jugoslovanski Semmering« nazivajo Pohorje, in po pravici. Dostop na vrhove pogorja je po precej položnem pobočju razmeroma lahek, zato se naprava ceste tudi ni imela boriti s prevelikimi težavami. Ze sedaj, ko ni gotov niti ves prvi

del projektirane velike ceste, je obisk Pohorja neprimerno oživel. Mesno avtobusno podjetje pošilja že nad eno leto ob nedeljah in praznikih in mnogokrat tudi ob delavnikih svoje vozove polne izletnikov do odcepa pod obema glavnima postojankama na vzhodnem Pohorju, Mariborske kočee in Pohorskega doma. Cesta je sicer v glavnem gotova do prvoimenovane postojanke, vendar je za težke avtobuse manj uporabna, ker cestišče še ni popolnoma zvaljano in utrjeno. Lažji vozovi pa lahko dosepejo do obeh domov. Ob lepih dnevih se ob nedeljah spomladi in jeseni še sedaj nabere okrog obeh planinskih domov do 20 in še več avtomobilov. Ko pa bo cesta gotova do Sv. Arha, potem se bo število izletnikov pomnogo-terilo in bo večji obisk zabeležila tudi kočja pri tej lepi razgledni točki.

Kakšnega gospodarskega pomena je pohorska cesta za tujski promet velikega dela obmejega ozemlja, se vidi iz dejstva, da se že sedaj več finančnih skupin zanima za primerna zemljišča na vrhu Pohorja, kjer naj bi se postavili planinski hoteli, okrevališča in tudi sanatorij za pljučno bolne. V zadnjih dveh letih je bilo prodanih že več desetih lepih gozdnih in travniških parcel, kjer nameravajo Mariborčani zgraditi hišice za poletni oddih. V bližini Pohorskega doma in Mariborske kočee še stoji nekaj prav lepih lesenih hišic, okrog katerih je v poletnih mesecih živahno vrvenje. Letos bo zopet postavljenih nekaj takih hišic, dočim se za drugo leto izdelujejo načrti. Dovoz gradbenega materiala je prav lahak in tudi ne predrag, ker je pač nova cesta prevzela glavno breme dovoza nase.

Navodila za licitacijo javnih del

Državna in samoupravna oblastva in naprave izvršujejo svoje nabave na podstavi členov 82. do 96. zakona o državnem računovodstvu, zato se vse nabave in javna dela sklepajo z javno licitacijo ali pa z neposredno pogodbo (skrajšani postopek). Za osebe, ki se žele udeležiti teh licitacij, veljajo sledeči pogoji (po »Glasniku«):

1. Ponudnik se mora točno držati predpisanega roka za vlaganje ponudb; zakasnele ponudbe se ne upoštevajo.

2. Na novo se razpiše licitacija, če so pri prvi dospeli manj ko tri ponudbe oziroma so manj ko tri ponudbe ustrezale pogojem.

Posledica živahnega povpraševanja po zemljiščih je nagel porast cen parcelam. V dveh letih so se cene podvojile, potrojile in celo mestoma popetorile. Kmetje radi prodajajo zemljišča tam, kjer jim gozdno gospodarstvo doslej ni prinašalo zadostnega haska, t. j. baš na vzhodni strani Pohorja, kjer je dostop najlažji. Marsikateri kmet je z odprodajo kosa manj donosnega zemljišča poravnal svoje dolgove ali si je z izkupičkom omislil potrebne naprave na svoji domačiji.

V dogledni bodočnosti bo treba misliti na to, da se vrh Pohorja priključi na električno omrežje. Troje postojank že ima svoje lastne majhne elektrarne na vodni pogon, t. j. Pohorski dom, Penzijen Lobnica in sedaj tudi Počitniški dom pri Sv. Martinu. Vendar so te centrale le skromne in zadoščajo jedva za razsvetljavo dotične stavbe. Ko pride cela vrsta letnih hišic na Pohorje in se zgradi hoteli in sanatoriji, potem tu-kajšnji potoki seveda zdaleka ne bodo več zadoščali, zlasti ker bo potreben tudi tok za pogon gospodarskih strojev. Mestna podjetja mariborska in elektrarna Fala ter Kranjske deželne elektrarne čaka tu hvalevredna naloga, da tudi s svoje strani pomorejo Pohorju do gospodarskega procvita. Tudi poštna uprava ne bo mogla iti preko razvoja in bo morala zgraditi telefone do planinskih postojank. Zakaj brez električnega toka in telefona se Pohorje v gospodarskem pogledu ne bo moglo razviti, pa tudi če je do njegovih vrhov zgrajena najboljša cesta in pelje tja gori tudi vzpenjača. Privatna iniciativa in javna roka morata tudi na Pohorju delati roko v roki.

kom na poslovni promet, zaobalo, postavljeno na kraj kupca in z všteto državno pristojbino (15%).

7. Pred licitacijo, toda najkasneje do 10. ure na dan licitacije mora vsak ponudnik založiti kavecijo: naš državljan 5, tuji 10% od v ponudbi postavljene skupne vsote. Navadno se položi kavecija v državnih vrednostnih papirjih (po tečaju fin. ministrstva) oziroma v garantnem pismu registrirane banke ali pa v gotovini.

8. Pri vlaganju ponudb mora vsak ponudnik priložiti oz. predložiti sledeča potrdila: 1. reverz o položenih kaveciji, 2. potrdilo o plačanih davkih za preteklo trome-sečje, 3. potrdilo zbornice TOI o strokovni sposobnosti ali pa za gradbena dela potrdilo gradbenega ministrstva. Zastopniki tvrdk morajo predložiti pooblastilo.

9. Po pošti oddane ponudbe se upoštevajo, če dospo pred začetkom odpiranja ponudb le, če je ponudnik v svoji izrečno izjavil, da so mu vsi pogoji licitacije znani, da pristaja nanje in da so zahtevane listine priložene ponudbi.

10. Dobava se mora izvršiti franco v kraju nabavitelja. Pogodbeni čas prične teči od dne, ko je odločba o dobavi sporočena tvrdki.

11. Za vsak dan zakasnitve pri dobavi se plačata 2 tisočinki od vrednosti nabavke.

12. Količinsko in kakovostno presojo blaga opravlja določena prevzemna komisija, pri čemer se vodi zapisnik.

13. Dobavitelj predloži ob oddaji blaga račun, na katerem mora biti znesek vpisan tudi z besedami. K računu pa priloži spet: potrdilo o plačanem davku za trome-sečje, pravilno (v zneskih) označeno in s pol odstotka fakturnega zneska taksirano pobotnico, ki mora biti podpisana s črnilom.

Tvrdeke ostanejo v obvezi 30 dni po izvršeni licitaciji.

Neposredne nabave

se opravljajo samo za manjše zneske in veljajo tudi zanje navedeni pogoji, le s temi izjemami:

a) glede točke 4. Ponudbe se taksirajo z 10 dinarji in priloge s po 4 dinarji;

b) glede t. 7.: Kavecija se ne polaga, razen če je to oblastvo izrečno zahtevalo. Neke naprave, n. pr. Vojno-tehnični zavod v Kragujevcu, zahtevajo tudi za te dobave položitev kavecije;

c) za t. 8.: Dokumentov o sposobnosti ponudnika ni treba predložiti in ponudbe se odpirajo v odsotnosti ponudnikov. Torej se pošljejo ponudbe s pošto.

V vsem ostalem pa veljajo za skrajšani, neposredni nabavni postopek isti predpisi kot za ofertne licitacije.

Pri vsaki ponudbi — v obeh primerih nabave — je treba navesti izvor ponudnega blaga. Domače blago ima prednost pred tujim toliko, da nabavljajoče naprave kupijo domače blago tudi če je za 10% dražje od tujega, seveda če sicer popolnoma ustreza pogojem. Pri dobavi je zato treba predložiti dokazilo, da je blago 100% domačega izvora.

Pred novim ruskim lesnim dumpingom?

Rusija je letos že tretjič ponudila na angleškem trgu svoj rezani les. Ruska ponudba pomeni novo znižanje cen. V februarju je postavila Rusija na trg 187.000 standardov, drugič pa v aprilu 100.000 standardov. Sedaj je ponudila 100 tisoč standardov. Formalno je ostala cena lesu neizpremenjena. Dejansko pa je znižana za 10—15%, ker toliko rabata dovoljuje Rusija za vsa naročila do 18. maja. Nekateri menijo, da gre za nov ruski lesni dumping. Rusi sami pa pravijo, da morajo do takrat prodati les, ker so naročili transportne ladje in bi imeli veliko izgubo, če ne bi lesa do tega časa prodali.

Čitajte »Trgovski list«!

Prospekti za ekskurzije in izlete

ob priliki III. vsedravnega trgovskega kongresa

so natisnjeni in se razpošiljajo sedaj po vsej državi. Prospekti so zelo lepo natisnjeni ter vsebujejo podroben program za vse izlete in ekskurzije ter navajajo tudi ceno za vsak izlet, vključno vožnjo in hrano. Cene so zelo nizke ter dokazujejo, da se je prireditveni odbor pod vodstvom svojega neutrudljivega načelnika Čebina zelo potrudil, da nudi vsem udeležencem izletov in ekskurzij čim večje udobnosti.

Prijavite se k izletom in ekskurzijam!

Prospekti so izšli v slovenščini, srbsčini in hrvaščini!

Kulturna prireditelj trgovskih akademikov v Mariboru

V sredo zvečer so dijaki in dijakinje Trgovske akademije v Mariboru priredili svojo tradicionalno akademijo v gledališču. Prireditelj je v prvi vrsti veljala proslava 180letnice rojstva pesnika in buditelja Slovencev Valentina Vodnika. Večer je bil spojen z razdelitvijo nagrad za najboljše naloge iz gospodarskih ved. Pri akademiji je sodeloval mešani zbor pod vodstvom neutrudnega profesorja pelja in glasbe na tem zavodu, skladatelja Vasilija Mirka. O pomenu Vodnika in njegovega delovanja je predaval dijak Karel Lutar. Dijakinje so uprizorile pod vodstvom sošolke Zimičeve folkloristični balet v znamenju narodne polke. Prireditelj je zaključila uprizoritev Nušičeve enodejanke »Nahode«, ki je bila sprejeta z aplavzom.

Po akademiji so se zbrali posetniki v spodnji kazinski dvorani k svečani razdelitvi nagrad. Prisostvovali so tudi zastopniki našega trgovstva in drugih gospodarskih krogov ter starši dijakov. Nagradnega tekmovanja se je udeležilo 34 dijakov in dijakinj. Za temo »Trgovina in zadružništvo« je prejela prvo nagrado, ki jo je poklonilo Združenje mariborskih trgovcev, dijakinja 3. letnika Elfrida Kolar. Tega tekmovanja se je udeležilo 7 dijakov. Za temo »Pomen slovenske trgovine v Mariboru«, za katero je poklonil nagrado veletrgovec Ferdo Pinter, je bila nagrajena kandidatinja 3. letnika Tatjana Faninger. Tega tekmovanja se je udeležilo 8 dijakov in dijakinj. Za naslednji sestanek »Vpliv tujskega prometa na trgovino« je prejel prvo nagrado, ki jo je poklonilo predsedstvo mariborskih trgovcev, dijak 3. letnika Vlado Valenčak. Nagradjen je bilo za izvrstna dela še več drugih kandidatov.

Ravnatelj trgovske akademije Modic je imel pri tej priliki na navzočne zastopnike organizacij, starše dijakov in mladino topel in govor. V svojih iskrenih izjavah je naglasil, da je današnja mladina, zlasti trgovska, kljub očitkom, ki z mnogih strani padajo nanjo, zdrava in idealna. Zato lahko vanjo verujemo in smo nanjo ponosni. Govornik se je zahvalil zastopnikom našega trgovstva, profesorskemu zboru in udeležencem tekmovanja za njihov trud, ki ga je označil za razveseljiv dokaz, kako resno jemljejo naši trgovski akademiki vsa pereča in praktična vprašanja našega življenja. V imenu nagrajencev in sploh dijaštva se je zahvalil dijak Viktor Daška zastopnikom gospodarskih krogov, ravnatelju Modicu in profesorskemu zboru za vso pozornost in naklonjenost, ki jo vedno izkazujejo gojencem naše trgovske akademije. Končno so spregovorili trgovci Karol Jančič, g. Cvir in kavarnar Serce ter poslanec dr. Iv. Jančič nekaj vzpodbudnih besed, v prvi vrsti naslovljenih na naš trgovski naraščaj.

Nemško-avstrijski trg Polagoma se trg prilagodeva novim razmeram in predpisom

Blagovni promet z Avstrijo, ki še vedno tvori posebno carinsko ozemlje, se še nadalje razvija na podlagi trgovinskih pogodb, ki so bile sklenjene z bivšo avstrijsko državo. Samo po sebi se razume, da se pa že tudi kažejo vplivi novih predpisov in direktiv, ki jih nemška centralna oblast postopoma izvaja. Čeprav se s tem ne zaveda v to, kar je bilo striktno določeno v prejšnjih trgovinskih pogodbah z Avstrijo, se vendar s tem v večji ali manjši meri vpliva na strukturo in obseg uvoznega poslovanja ter na tvorbo cen, a tudi na konsum nekaterih predmetov. Pa tudi že činjenica, da je sedanje stanje samo prehodno, onemogoča gospodarstvu kombinacije na daljši rok, ker vse čaka na ureditev z novimi pogodbami.

Posebno nejasnost povzroča uvajanje sistema deviznih dovoljenj. Pri vsej liberalnosti, ki jo kažejo pristojne oblasti in dovoljevanju teh dovoljenj, pomenijo ta vendarle kontrole uvoza tudi za one predmete, katerih uvoz v bivšo Avstrijo ni bil niti prepovedan niti omejevan. Z drugimi besedami se mora reči, da podlegajo sedaj vsi predmeti uvozni kontroli. Večina dobivajo uvozniki devizna dovoljenja v obsegu svojega lanskega uvoza, kar pa večinoma ne zadostuje, ker so sedaj vse nearijske firme izločene iz gospodarskega življenja.

Devizna kontrola seveda najbolj pazi na to, da daje čim manj svobodnih deviz, to je deviz izven kompenzacijskega plačilnega prometa. Zato se na primer na živilskem trgu, zlasti na trgu koruze obični močno pomanjkanje blaga. V zadnjem času je prihajala iz Jugoslavije samo »klivinska« koruza, a še ta v nezadostni količini, na podlagi jugoslovanske avstrijske pogodbe iz meseca februarja t. l. Na drugi strani pa je bilo povpraševanje zelo dobro, ker je sedaj po odpravi uvozne (licenčne) takse cena koruze za potrošnike ugodnejša. Zaradi pomanjkanja »devizne« koruze se je pomagalo trgu z dajanjem določenih količin iz prejšnjih nemško-jugoslovanskih kupčijskih sklepov, nekaj pa tudi z dajanjem madžarske koruze. Vendar pa to ne zadostuje.

Obični se tudi pomanjkanje ovsa, ki ga je bilo prej zadosti na trgu. Vse zaloge živalskega jedmena so popisane in dane pod kontrolo.

Kupčija s pšenico prihaja šele sedaj nekoliko v tok, ker je bilo potrebno precej časa, da se je uvoz iz Madžarske prilagodil novim predpisom prodaje, ki zahtevajo, da se prodaja pšenica samo po Zvezi kmetijskih zadrug.

Oblasti se trudijo, da z raznimi ukrepi preprečijo dvig cen, kar jim je v neki meri olajšano s tem, da je bil s 1. majem odpravljen prejšnji avstrijski sistem plačevanja davka na poslovni promet. S tem je bil davek pri uvozu znižan načelno na 2%, pri nadaljnji pro-

daji pa se plača 0,5 do 2%. Pri nekaterih predmetih imajo korist od tega tudi tuji izvozniki, vendar pa je načelno predvideno, da bi imeli korist od tega samo potrošniki. Zato tudi še ni povsod točno urejeno plačevanje tega davka, dokler se trg popolnoma ne prilagodi novi situaciji.

Čeprav so se z raznimi ukrepi, kakor n. pr. s kontrolo cen, znižanjem raznih taks, večjo zaposlitvijo ljudi, z dajanjem podpor tudi onim brezposelnim, ki doslej teh niso imeli, ustvarili ugodni pogoji za oživiljenje gospodarstva, se vendarle na konsumnih trgih to oživ-

ljanje ne opaža. Zlasti pa ni vidno nikako oživiljenje za potrošnje uvoznih proizvodov, ker se položaj še ni dovolj razbistril in ustalil. Na drugi strani pa se tudi trgovski svet nahaja v stadiju preorientacije. Mnoge firme se ali likvidirajo, ali pa prehajajo v druge roke. Krog konsumentov se menja in trg je glede bodočega odjema še v negotovosti. Aparat razdelitve konsumnih proizvodov se mora šele prilagoditi novim razmeram ter bo šele nato mogel začeti normalno funkcionirati. Potem se bodo tudi šele pokazale ugodne posledice za uvozno trgovino.

Ustavite izvoz koruze! Ne kmetovalci, temveč špekulanti imajo glavni dobiček od visokih cen!

V 50. številu »Trgovskega lista« se omenja Prizad in njegov vpliv na ceno naše pšenice. Še bolj kvarno za naše gospodarstvo kakor omenjeno kolebanje cen, ki je povzročilo škodo poslovnim krogom, je dejstvo, da je Prizad izvozil veliko preveč pšenice. Prav radi tega je cena pšenice v zadnjem času tako poskočila, kar gre v škodo konsumentu, ko mora uradnik in delavec plačati za moko mnogo višje cene, kakor bi bilo v skladu z njunimi dohodki. Zato trpi potem konsum drugih stvari.

S tem, da je cena pšenice tako visoka, niti najmanj ni pomagano našemu producentu, ker so vse zaloge večinoma v rokah tistih, ki so imeli za nakup potrebni kapital, da ne rečemo, v rokah špekulacije. Zadnjih par let je navadno cena pšenice na pomlad začela padati. Zato je producent tudi letos prodal vso odvišno zalogo pšenice.

Enako kakor se je zgodilo s pše-

nico, se lahko tudi zgodi s koruzo. Prizad se danes trudi, da izvozi čim več koruze, nihče pa ne pomisli, da so vsi naši pasivni kraji radi visoke cene drugih mlevskih izdelkov navezani skoro edino na koruzo, oziroma mlevske izdelke. iz nje. Ko bi se odločili faktorji danes prepričali, kakšno pomanjkanje vlada zdaj v naših pasivnih krajih, posebno še tam, kjer je zaporedoma dve leti odpovedal »kruh siromakov«, to je krompir, potem bi gotovo uvideli, da je nujno potrebno in že skrajni čas za to, da se prepreči tako nenormalno dviganje cen našim najpotrebnejšim agrarnim produktom, ker to nikakor ni v skladu z dohodki konsumenta v naši agrarni državi.

Nujno potrebno je, da Prizad ustavi čezmerni izvoz koruze, da se tako prepreči nenormalno dviganje cene naši koruzi, kajti konsum te narašča v naši državi zelo občutno, posebno v pasivnih krajih, iz vzrokov, ki smo jih ravnokar navedli.

Naše organizacije

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo za Ptuj in okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo v četrtek, dne 19. maja v prostorih Združenja trgovcev — Narodni dom.

Lesne cene na ljubljanski borzi

Dne 12. maja 1938.

Tendenco: mlačna	Franko vagon nakl. postaja za m ³	od	do
Smreka, jelka:		din	din
Hlodi I., II., monte	125—	105—	170—
Brzovjavni drogovi	140—	170—	190—
Bordonali merkantilni	170—	190—	200—
Filerji do 5/6'	180—	200—	195—
Trami ostalih dimenzij	175—	195—	
Škorete, konične, od 16 cm naprej	350—	400—	
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	400—	430—	
Škorete, podmerne, od 10—15 cm	305—	315—	
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	310—	330—	
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	355—	375—	
Rrueni les za celulozo	125—	145—	
Kralice, za 100 kg	55—	75—	

Bukevi:

Hlodi od 30 cm naprej, I., II.	110—	130—
Hlodi za furnir, čisti, od 40 cm naprej	200—	230—
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	270—	320—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II.	430—	500—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	340—	400—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II.	550—	700—

Hrast:

Hlodi I., II., premera od 30 cm naprej	220—	370—
Bordonali	820—	920—
Deske-plohi, boules	880—	980—
Deske-plohi, neobrobjeni, I. in II.	750—	850—
Frizi I., širine 5, 6 in 7 cm	780—	850—
Frizi I., širine od 8 cm do 12 cm naprej	850—	950—

Oreh:

Plohi, neparjeni, neobrobjeni I., II.	810—	910—
Plohi, parjeni, neobrobjeni, I., II.	960—	1070—

Brest:

Plohi neobrobjeni I., II.	430—	530—
---------------------------	------	------

Javor:

Plohi neobrobjeni I., II.	510—	590—
---------------------------	------	------

Jesen:

Plohi neobrobjeni I., II.	720—	850—
---------------------------	------	------

Lipa:

Plohi neobrobjeni I., II.	470—	570—
---------------------------	------	------

Parkeci

hrastovi, za m ²	60—	68—
bukovi, za m ²	38—	45—
Železn. praži 2'60 m 14x24		
hrastovi, za 1 komad	38—	44—
bukovi, za 1 komad	23—	26—

Drva

bukova, za 100 kg	12—	13—
hrastova, za 100 kg	10—	11—

Oglje

bukovo, za 100 kg	45—	56—
zečnclla, za 100 kg	50—	59—

Povpraševanja:
Večje količine madrijevov v predpisanih dimenzijah.
I/IIa hrastovi frizi, v debelini 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.

Parjena, ostrorobo paralelno rezana bukovina I. in II. kvalitete.

Javorjeve neobrobjene deske I. in II. kakovosti. 18 mm debeline. Neobrobjeni lipovi plohi I. in II. hrastovi boulesi.

Brestovi boulesi in neobrobjeni plohi.

Deske smreka-jelka v III. in IV. kvaliteti 18/24 mm debeline, dolžina 4 m, širina od 16 cm naprej; dobava sukcesivna.

Več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kakovosti, 12 mm in 18 mm; dobava po dogovoru.

Škorete smreka-jelka, 12 mm; dobava promptna.
Neobrobjeni hrastovi plohi v I. in II. kakovosti.

Iz zadružnega registra
Vpisala se je Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico — Novo mesto.

Mednarodna obrtniška razstava v Berlinu

Med našim obrtništvom vlada veliko zanimanje za Mednarodno obrtniško razstavo v Berlinu, kjer bo tudi poseben jugoslovanski razstavni oddelek. Ker se obračajo številni interesi na Zavod za pospeševanje obrti Zbornice TOI za pojasnila, pod kakšnimi pogoji bi mogli posetiti in si ogledati razstavo, prisostvovati raznim strokovnim kongresom ter si ogledati tudi razne znamenitosti in naprave, ki so interesantne tudi s strokovnega stališča, dajemo v naslednjem kratka pojasnila na podlagi podatkov, ki smo jih dosedaj prejeli.

Razstava se more obiskati ali s potovanjem posamično, ali pa v skupinah. Posamezniki, ki si nabavijo vozni listek v naši državi, imajo na nemških železnicah 60% popust in bi znašala cena z brzovlakom III. razred skozi München do Berlina in nazaj din 930—. Vsekakor je treba računati, da na vožnjo tja in nazaj odpadejo skupno štiri dni, na obisk razstave in kongresov, ki bodo med 28. majem in 3. junijem, pa šest dni. Za prehrano in prenočišče je treba računati še okroglo din 200— na dan.

Skupinska potovanja po železnici se do otvoritve razstave ne morejo prirediti, ker je treba za priprave več časa. Računati je zato, da bo taka potovanja organiziral »Putnik« šele v drugi polovici meseca junija ter preskrbel pri tem tudi vse potrebno za prenočišča, prehrano in ogleda. To skupinsko potovanje bo lahko nekaj cenejše, zlasti če bo bivanje v Berlinu ne-

koliko skrajšano. Ta potovanja pa bodo mogoča seveda le, ako bo dobil Putnik zadostno število prijavi.

Pač pa je dobil Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI informacije, da bi Putnik mogel prirediti skupinsko potovanje tudi za otvoritev razstave in za obisk kongresov, ako se najmanj 30 interesentov prijavi in potovanje izvrši z avtobusom. V tem primeru bi šla pot iz Ljubljane skozi München, povratek pa bi bil skozi Prago in Dunaj z ogledi teh mest. Potna doba bi znašala tri dni tja in tri dni nazaj, bivanje v Berlinu pa 6 dni. Cena vožnje in oskrbe brez opoldanske in večerne hrane bi v tem primeru znašala za eno osebo 1.500— din, torej skupni potni stroški s hrano okroglo din 2.700. V tem primeru bi bil odhod iz Ljubljane 25. maja, povratek pa 5. junija zjutraj. Vsi interesi naj se obrnejo za podrobnejša pojasnila ter izvrše potrebne prijave pri biljetarnicah »Putnik«.

Glede kongresov, ki bodo v gori navedenem času v Berlinu, omenjamo, da so predvideni med drugimi mednarodni kongresi mizarjev, krznarjev, klobočarjev in rokavičarjev, slaščičarjev, krojačev, fotografarjev, pekov, frizerjev, mehanikov, kleparjev, elektrotehnikov, mesarjev, čevljarjev, slikarjev, urarjev in optikov.

Interesi, ki se odločijo, da se udeležijo berlinske razstave, naj radi evidence obvestijo tudi Zavod za pospeševanje obrti Zbornice TOI v Ljubljani, ki bo dal tudi potrebne informacije, kolikor z njimi razpolaga.

Ne pozabite na

poslovne knjige

kakršne nudi

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6 II

Naglo naraščanje vinskih cen

Pičle vinske zaloge

Zadnja pozoba je v vinogradih in sadovnjakih v Slov. goricah, Halozah in okolici Maribora povzročila precejšnjo škodo. Računati je s tem, da bodo gotove vrste sadja letos precej slabo obrodile in da naši sadjarji ne bodo imeli zadostnega dobička od sadnega izvoza. Pa tudi na trlah se vidno poznajo posledice nepričakovanega mraza sredi pomladi. Naš vinogradnik s skrbjo gleda v bodočnost, ker ne ve, ali ne bo imel letos še manj pridelka, kot ga je imel pretekli dve leti. Ako se ta strah uresniči, potem preli vinogradnikom na Štajerskem prava katastrofa, iz katere si ne bodo mogli tako kmalu opomoči.

Slabi izgledi za letošnjo letino so vzrok, da kupec pridno posega po vinskih zalozah in polnijo kleti, ker računajo s tem, da bodo pred novo trgatvijo cene neprijetno višje, kot so že sedaj. Povpraševanje po lanskem letniku je zelo veliko, po starejših vinih pa ga seveda ni, ker so že vse zaloge zdavnaj izčrpane. Zadnje tedne je cena vinu zelo poskočila, povprečno za 1 do 2 dinarja pri litru, pri boljših vrstah je razlika še večja. Dočim je n. pr. boljši haložan ve-

ljal pred veliko nočjo že 5 do 6 din, notira sortiran rizling že 6 do 7 dinarjev. Slabše vrste se sedaj težko dobe izpod 4 dinarje. Ljubomerčan velja razmeroma več, ravnotako boljše vrste iz okolice Maribora. Vse kaže, da bodo cene še narastle, morda celo za 2 dinarja pri litru.

Zato hite vsi, da se čimprej založe s potrebno množino dobrih vin. Zanimivo pa je, da je povpraševanje pri veletrgovcih razmeroma majhno, ker se vsak interesent najprej obrne do producenta. Večje partije vina so šle v Ljubljano, v razna letovišča in zdravilišča in tudi v kleti večjih kolodvorskih restavracij. Vendar se opaža, da kmet ne prodaja rad vina, če ni prav v stiski za denar, ker ve, da bo poleti dobil za svoj pridelek veliko več. Kleti so že precej izpraznjene, vendar se ponekod še dobe zaloge, čeprav ne več tako znatne, kakor prejšnja leta ob tem času. Z dviganjem cen je kmet nekoliko izravnal škodo, ki mu jo je povzročila lanska izredno slaba letina. Popolnoma izravnati škodo ta dvig cen seveda ne more, ali pa bi se morale cene dvigniti na 10 dinarjev za liter in še več.

bolk. Neznatni ostanki mešank se na Dunaju zelo lahko prodajo po relativno visoki ceni 50 grošev za kilogram.

Živinski trg

Na dunajskem govejem trgu so se gibale cene v tem okviru: voli so bili 0'83 do 1'48, srednji voli so bili za par grošev dražji, ostalo blago je ohranilo stare cene, biki so bili po 0'87 do 1'15, krave po 0'81 do 1'03, mršava živina do 0'56 do 0'79. Včeraj je dovolil odsek za živino in živalske proizvode izvoz 100 glav goveje živine.

Na dunajskem svinjskem trgu so se dne 10. maja gibale cene takole: prama težke mangalice od 1'47 do 1'55, kmečke od 1'50 do 1'58, stare od 1'44 do 1'46, banatske od 1'50 do 1'64, angleške križane od 1'50 do 1'54, srbske od 1'44 do 1'50, avstrijski pršutarji od 1'45 do 1'60 poljski pršutarji od 1'40 do 1'56 šilinga za kilogram. Boljše blago se je podražilo za 1 groš, slabše blago za 4 do 5 grošev. Naših svinj je bilo postavljenih na trg 1441 ter so se vse prodale. Trg je bil precej živahen.

je izgubil oblast nad volanom ter je avto v polni brzini na ovinku ceste padel v reko Sano. Gospa Pavlu se je rešila skozi okno avtomobila, nista pa se mogla več rešiti Pavlu in njegova služkinja. — Dr. Bogdan Pavlu je bil zastopnik zun. ministra ter eden vodilnih čl. diplomatov, ki je začel svojo diplomatsko kariero kot čl. legionar v Rusiji, kjer si je pridobil za svoj narod neveljnih zaslug. Dr. Pavlu je bil zvest prijatelj našega naroda. Po poklicu je bil novinar. Tudi naš narod bo ohranil dr. Pavla v hvaležnem spominu.

Ministrski svet je na predlog prosvetnega ministra in v sporazumu s finančnim ministrom odobril izplačilo 8 milijonov din za zidanje strojnega inštituta ljubljanske univerze. Nadalje je odobril ministrski svet izplačilo 5 milijonov din za dovršitev univerzitetne knjižnice v Ljubljani ter 4 milijonov din za ustanovitev univerzitetnih menz v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu.

Moški zbor Plovdivskega pevskega društva, najstarejšega bolgarskega pevskega društva, čigar ustanovitelj je bil Slovenec Bezenšek, je prišel v četrtke zvečer v Ljubljano, kjer je bil prisrčno sprejet. Danes ob 8. zvečer ima koncert v filharmonični dvorani. Trgovci, udeležite se koncerta v čim večjem številu!

V Ljubljani je bila med stavbenimi delavci in delodajalci sklenjena kolektivna pogodba, po kateri se bodo povprečno mezdle povečale za 25 par. Zidarji z nad 3letno prakso bodo dobivali po 575 dinarja na uro. Najnižja mezda za nekvalificiranega delavca znaša 3'50 din v času poskusne dobe. Nova kolektivna pogodba velja za ljubljansko in celjsko območje, ne pa tudi za mariborsko.

Za otroke, ki bodo šli jeseni v srednjo ali meščansko šolo, naročite v KNJIGARNI UCITELJSKE TISKARNE knjižico: dr. Kozina: »Sprejemni izpit«. Cena din 10'—.

Nemška Südmarka se je združila z nemško družbo »Volksbund für das Deutschtum im Ausland«.

Pri občinskih volitvah slovaška stranka p. Hlinke ne bo skupno nastopila z drugimi avtonomističnimi strankami. Kljub močnemu ugovoru številnih članov stranke proti radikalni politiki stranke pa je avtonomistična skupina v stranki zopet zmagala.

Pri praških občinskih volitvah kandidira 21 strank, in sicer 17 čeških, 2 nemški, ena židovska in ena mednarodna. Demokratični Nemci se niso pridružili Henleinovi stranki, temveč postavili lastno listo.

Ukrajinska nacionalna demokratska stranka je v posebni izjavi zahtevala avtonomijo Ukrajincev v vseh njih poljskih pokrajinah, kjer so Ukrajinci v večini. Zahteva Ukrajincev je poljsko javnost čisto presenetila, ker so Ukrajinci še pred štirimi leti opustili zahtevo po avtonomiji. (Vseh Ukrajincev na Poljskem je okoli 4 milijone.)

Hitler se je vrnil v Berlin, kjer so mu privedli tako triumfalen sprejem, kakor po njegovem povratku z Dunaja, ko je bilo glasovanje v Avstriji.

Število katolikov v Nemčiji se je po priključitvi Avstrije povečalo od 21 na 27 milijonov, to je na 36% vsega prebivalstva. Povečalo se je nadalje število nadškofij za 2, škofij pa za 4, da je sedaj v Nemčiji 8 katoliških nadškofij in 22 škofij.

Italijanski listi napovedujejo skorajšnjo ofenzivo republikancev proti Leridi, ker da so španske republikanske čete dobile mnogo vojnega materiala iz tujine. Reorganizacijo vojske vodijo sovjetski oficirji.

Skrajni desničarji so skušali v Braziliji izvesti državni udar in se polastiti oblasti. Predsednik republike Vargas pa je odločno nastopil proti upornikom, ki so bili v kratki borbi premagani. Voditelj revolucije je v boju padel, druge voditelje pa je policija aretirala.

Predsednik Roosevelt je odločil, da Nemčija ne sme dobivati iz U. S. A. helija, ker bi se ta mogel uporabljati tudi v vojne namene.

Ameriško zračno brodogradništvo bo imelo v maju velike manevre na Atlantskem oceanu. Namen manevrov je, da pokažejo sposobnost ameriškega zračnega ladjevja, da samo obrani ameriško obal pred napadom sovražnega ladjevja, če bi bilo ameriško brodogradništvo zaposleno na Pacifiškem oceanu. Manevri so vzbudili v politični javnosti veliko pozornost.

Nova velika japonska ofenziva je prinesla Japoncem le delen uspeh. Japonske kolone so pri Nanjangčengu naletele na močan kitajski odpor in so se morale umakniti. Tudi v severnem Honanu ni dosegla japonska ofenziva zaradi živahnega delovanja kitajskih četnikov uspeha.

Radio Ljubljana

Sobota dne 14. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Novine in javnost (Ludvik Mrzel) — 19.50: Protituberkulozna propaganda (dr. Tomaž Furlan) — 20.00: Zunanja politika (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Plošče — 21.00: Prenos iz Firence: Verdi »Aida«. Solisti: Gina Cigna (Aida), Benjamino Gigli (Rada-mes), Ebe Stignani (Amneris), Tancredi Pasero (Rampphis), Carlo Tagliabue (Amonasro).

Nedelja dne 15. maja. 8.00: Jožek in Ježek, vmes plošče — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45: Verski govor (dr. Vilko Fajdiga) — 10.00: Koncert radijskega orkestra — 11.00: Otroška ura: Carobne goslice — 11.30: Prenos promenadnega koncerta vojaške godbe iz Zvezde — 13.00: Napovedi — 13.20: Gregor Gabrijel igra na harmoniko — 17.00: Rejci malih živali (Inkret Alfonz) — 17.30: Sornov šramel-kvartet, Udovičeva in Lovšetova prepevala (plošče) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Mesečni kulturni pregled — 19.50: Prenos šmarnične poglobnosti — 20.30: Slovenske narodne ob spremljevanju radijskega orkestra. Sodelujejo: ga. Dragica Sokova, gđc. Vida Rudolfova in Akademski pevski kvintet — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek 16. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Zdravstvena ura: Kako se zaščitimo pred napadi iz zraka (dr. Klinc) — 18.20: Zdr. Fibich: šarka, fantazija (plošče) — 18.40: Kulturna kronika: Zofka Kvedrova — v spomin na 60letnico rojstva (ga. prof. Marja Boršnik) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Ali Paša Rizvanbegović in ustaja Hercegovcev leta 1851. — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Koncert klasičkov in romantikov (Radijski orkester) — 21.10: Koncert klavirskega kvarteta (Sl. Korosec, Ivan Trost, Gustav Müller, Herbert Svetel) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Tržna poročila

Bilten Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine z dne 12. maja objavlja naslednja poročila:

Pšenični trg

Čvrsta tendenca na domačem trgu vlada še nadalje ter mlini le težko dobe blago. Na novosadski borzi je notirala potiška pšenica dne 10. t. m. 234—238 din (naslednji dan pa je narasla že na 240 do 242 din za 100 kg). Cena pšenice pa še nadalje raste.

Na tujih trgih pa je tendenca za pšenico kljub vestem o suši v nekaterih krajih Evrope slaba ter so tečajji zopet nekoliko popustili. Nerazmerje med cenami naše in tuje pšenice postaja vedno večje.

Koruzni trg

Tudi domači trg koruze je v znaku čvrste tendence ter je ponudba zelo majhna v primeri s povpraševanjem iz pasivnih krajev. Zaradi tega se je cena za blago iz vlačilcev in za vagonsko blago izenačila, tako je bilo vlačilsko blago po 109, vagonsko pa po 108 do 109. Izvozna pariteta proti juljskemu terminu v Rotterdamu znaša 95, proti ceni za efektivno blago pa 102 din.

Na tujih trgih je prevladovala slaba tendenca ter so tečajji popustili, vendar pa je na svetovnem

trgu položaj za koruzo izredno ugoden, ker je njena cena le za 15 do 25 odstotkov manjša od cene pšenice.

V Italiji se je zaradi zadnjega dežja stanje posevkov nekoliko popravilo. V Severni Italiji pa je položaj zaradi dolgotrajne suše še vedno težaven. Trg žitaric je zelo čvrst ter ponudba znatno manjša kot povpraševanje. Tudi trg za koruzo je zelo čvrst. Vse kupčije pa se sklepajo samo na podlagi najvišjih dovoljenih uradnih tečajev. Krma se zelo išče ter se cene sena v Milanu gibljejo med 7 0in 90 lir za stot v trgovini na debelo. Opaža se veliko pomanjkanje slame ter se zato njena cena dviga.

Sadni trg

Na štajerskih trgih je poslovanje z jabolki skoro dokončano. Iz Štajerske je bilo v aprilu poslano v Nemčijo okoli 270 vagonov ja-

Doma in po svetu

Turški ministrski predsednik Dželal Bajar se je po položitvi venec na grob kralja Zedinitelja ter Neznane junaka sprehajal po beograjski okolici, nato pa si je ogledal zavod za izdelovanje bankovcev ter temu priključeno kovnico. Popoldne si je ogledal tudi narodno skupščino.

Predsednik turške vlade Dželal Bajar je imel po beograjskem radiu govor na jugoslovanski narod. V svojem pozdravnem govoru je zlasti naglasil svoje veselje nad izrazi resničnega prijateljstva, s katerim je jugoslovanski narod pozdravil njega in zunanjeja ministra Arasa. Zelo prijetno je bil presenečen nad velikimi uspehi in blagostanjem, ki ga je videl v Jugoslaviji. Prepričan je, da bodo balkanski narodi v prijateljskem sodelovanju našli pravi studenec sreče in miru ter možnost, da zagotove mir, ki je želja vseh balkanskih narodov.

Trgovinski minister je izdal odlok, da se otvori na Jesenicah merosodni urad za območje radovljiškega okraja.

Čsl. državnik in bivši čl. poslanik v Moskvi Bogdan Pavlu se je na avtomobilski vožnji od Bosanskega Novega proti Sisku ob reki Sani smrtno ponesrečil. Minister Pavlu je sforiral sam, njegov avtomobil pa je imel defekt in popustil je najbrže neki vijak. Pavlu

Pred 300 leti

se je pripisovalo z Rogaško slatino dosežena zdravljenja neki tajinstveni sili.

Danes

je ta zdravilna moč znanstveno ugotovljena. Je to blagodar narave trpečemu človeštvu.

Pa tudi za zdrave

je Rogaška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja. Tudi Vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto druge pijete Rogaško slatino!

barva, plestra in kromično snaki obleke, klobuke

Že v 24 urah

Škrobi in svetlolika srajce, ovrta nike in manšete. Pera, suši, monga in lika domače perilo

tovarna J. S. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

EFKO

SVILENE SRAJCE ZA GOSPODE • DAMSKO PERILO IN SVILENE BLUZE • KOPALNE IN OBALNE OBLEKE

F. KOS LJUBLJANA
ŽIDOVSKA UL. 5

Največji slovenski denarni zavod

Mestna hranilnica ljubljanska

Lastne rezerve nad Din 26,000.000.—
Prirastek novih vlog v januarju 1938 Din 14,075.000.—
Prirastek novih vlog v februarju 1938 Din 10,694.000.—
Prirastek novih vlog v marcu 1938 Din 10,572.000.—
Prirastek novih vlog v aprilu 1938 Din 10,150.000.—

Vse vloge izplačljive brez omejitve!
Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA